

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 19C/211/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3111222932
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Tóthová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2014:3111222932.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín samosudkyňou JUDr. Máriou Tóthovou v právnej veci žalobcov 1/ C. L., bytom G.-M. XXX, 2/ T. L., bytom G.B.-M. XXX, obaja zastúpení Advokátskou kanceláriou JUDr. Danica Birošová s.r.o., so sídlom Piaristická 46, Trenčín, 3/ G. N., bytom G.-M. XXX, 4/ G.. D. N., bytom G.B.-M. XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Danica Birošová s.r.o., so sídlom Piaristická 46, Trenčín, všetci štátni občania SR, proti žalovanému Slovenská sporiteľňa, a. s. so sídlom Suché Mýto 4, Bratislava, IČO 00 151 653 o návrhu na určenie, že záložné právo nie je možné vykonať takto

rozhodol:

Žaloba sa **z a m i e t a**.

Žalovanému sa náhrada trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia 1/ - 4/ uviedli, že došlo k podpísaniu zmluvy o splátkovom úvere medzi žalobcami 3/, 4/ a žalovaným. Na základe toho im žalovaný poskytol úver vo výške 1,8 milióna vtedajších slovenských korún. Na zabezpečenie tejto pohľadávky podpísali zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, pričom túto záložnú zmluvu uzavreli žalobcovia 1/, 2/ a žalovaný. Žiadali, aby súd určil, že záložné právo zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam katastrálneho územia G., zapísané v LV č. XXX a k nehnuteľnostiam zapísaným v LV č. XXX toho istého katastrálneho územia „tu nie je“. Alternatívne navrhovali, aby súd určil, že záložné právo z tejto zmluvy nie je vykonateľné. Nárok opierali o skutočnosť, že pohľadávka žalovaného zanikla prijatím reštrukturalizačného plánu schváleného súdom v prospech žalobcu 4/, pretože žalovaný svoju pohľadávku v tomto konaní neuplatnil a do reštrukturalizácie sa neprihlásil. V priebehu konania žalobcovia namietali, že v čase, keď došlo k reštrukturalizácii, malo dôjsť k takej právnej situácii, pri ktorej platil právny predpis, podľa ktorého bolo možné do reštrukturalizačného plánu zahrnúť aj žalobkyňu 3/ a bolo možné vyporiadanie dlhu žalovaného so spoludlžníkmi, čo sa však podľa nich nestalo. Následne namietali aj neplatnosť záložnej zmluvy uzavretej medzi žalobcami 1/, 2/ a žalovaným, ako aj neplatnosť úverovej zmluvy medzi žalobcami 3/, 4/ a žalovaným. S poukazom na to, že tieto boli podľa nich v rozpore s dobrými mravmi a obsahovali neprijateľné podmienky súvisiace so spotrebiteľským úverom, žiadali, aby ako predbežnú otázku súd riešil túto právnu situáciu. Zároveň namietali, že tieto zmluvy sú nekonkrétne a neurčité, že hodnota, ktorá bola predmetom záložného práva, bola neúmerná zabezpečovaciemu záväzku. Namietali použitie Obchodného zákonníka v týchto zmluvách a súčasne namietali, že dlh, ktorý mal byť zabezpečený záložnou zmluvou, je premlčaný, a preto sa nemožno domáhať plnenia zo záložnej zmluvy.

Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť a poukázal na to, že tvrdenia žalobcov sú účelové, pretože spočiatku nenamietali platnosť ani jednej zo zmlúv, ktoré predchádzali tomuto sporu. V dôsledku toho, že išlo o absolútny obchodný vzťah, je potrebné posudzovať podľa neho zmluvu o úvere v zmysle Obchodného zákonníka a nemožno na ňu aplikovať Občiansky zákonník. Poukázal tiež na to, že žalobcovia 1/, 2/

neboli vyzvaní na zaplatenie dlhu formou realizácie záložného práva a nebol podaný ani návrh na exekúciu, v ktorej by sa záložné právo a uspokojenie pohľadávky žalovaného realizovalo takouto formou. K povinnosti zaplatiť dlh boli vyzývaní žalobcovia 3/, 4/ ako priami dlžníci. Namietal, že by možnosť vymáhania pohľadávky zanikla tým, že si ju neuplatnil v reštrukturalizácii.

Súd v predmetnej veci vykonal dokazovanie, dôkazy vyhodnotil (v zmysle § 132 O.s.p.) každý jednotlivo a všetky v ich vzájomnej súvislosti. Na základe toho dospel k záveru, že žaloba žalobcov nebola dôvodná. Po vykonanom dokazovaní mal súd preukázaný tento skutkový stav:

Zo zmluvy č. 0213313897 súd zistil, že žalobcovia 3/, 4/ podpísali dňa 21.10.2004 so žalovaným zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 1,8 milióna Sk. V ten istý deň bola zároveň podpísaná aj zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, ktorú uzatvorili žalobcovia 1/, 2/ so žalovaným. Predmetom tejto záložnej zmluvy boli nehnuteľnosti zapísané v LV č. XXX k. ú. G. ako parcely registra C a to pozemok č. 677/2 - záhrady o výmere 675 m², pozemok parc. č. 677/3 - záhrady o výmere 115 m², ako aj nehnuteľnosti zapísané v LV č. XXX k. ú. G. ako stavba súp. č. 144 - dom na parc. č. 677/3.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. XXR/XX/XXXX je zrejmé, že uznesením zo dňa 30.12.2009 súd povolil reštrukturalizáciu dlžníka G.. D. N. - žalobcu 4/. V tomto reštrukturalizačnom konaní uplatňoval žalobca 1/ svoje pohľadávky prihláškou č. 34, žalobkyňa 2/ prihláškou č. 17, žalobkyňa 3/ prihláškou č. 39, ale žalovaný svoju pohľadávku voči žalobcovi 4/ neprihlásil.

Z prípisu žalovaného zo dňa 16.2.2010 (č. l. 10 spisu) vyplýva, že tento vyzýval žalobcov 3/, 4/ k splneniu povinnosti zaplatiť dlh, ktorý im vznikol v súvislosti s nesplateným úverom.

Zo spisu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 19C/171/2011 mal súd za preukázané, že predbežným opatrením vydaným na návrh žalobcov 1/ - 4/, bolo žalovanému uložené, aby nenakladal s nehnuteľnosťami zapísanými v LV č. XXX a XXX kat. územia G., a to až do právoplatného skončenia veci, ktorá bude riešiť právnu situáciu súvisiacu so záložným právom k predmetným nehnuteľnostiam. Žalobcovia 1/ - 4/ uplatnili na súde žalobu, ktorou sa nedomáhali neplatnosti záložnej zmluvy, ale určenia, že záložné právo nie je vykonateľné, resp. že „tu nie je“.

Zistený skutkový stav súd subsumoval pod toto právne posúdenie:

Podľa § 79 ods. 1 O. s. p. občianskoprávne konanie sa začína na návrh. Platný Občiansky súdny poriadok upravuje výslovne, čoho sa môže žalobca domáhať. Žalobným petitom (návrhom) vymedzuje žalobca pre súd rámec jeho rozhodovania, ktorým je v platnom a účinnom civilnom procese viazaný. Určovacou žalobou podľa § 80 písm. c) O. s. p. sa žalobca domáha vydania autoritatívneho výroku súdu, že určitý právny vzťah alebo právo tu je (pozitívne určenie), alebo tu nie je (negatívne určenie), ak je na tom naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem na určení je daný vtedy, ak je tu aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý možno týmto právnym prostriedkom odstrániť.

Vzhľadom na uvedené právne zdôvodnenie základnou otázkou, ktorú bolo nevyhnutné v tomto konaní vyriešiť bolo, či žalobcovia 1/ - 4/ majú právny záujem na žalobe, ktorou sa domáhali určenia, že záložné právo „tu nie je“, príp. alternatívne, že záložné právo zo záložnej zmluvy nie je vykonateľné. Dôkazné bremeno v tomto prípade obťažovalo žalobcov, ktorí mali preukazovať naliehavosť na konkrétnom určovacom petite, ktorý v konaní uplatnili.

V danom prípade súd dospel k záveru, že na takom určení žalobného petitu, ako sa ho žalobcovia domáhali, nie je právny záujem. Žalovaný neurobil žiaden krok k tomu, aby realizoval svoje právo zo záložnej zmluvy exekúciou. Ak by tak v budúcnosti urobil, je vecou exekučného konania preskúmať v zmysle § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, či je alebo nie je exekúcia prípustná preto, že by mohol byť daný dôvod, na základe ktorého je možné exekúciu zastaviť. Nemôže byť preto právny záujem na tom, aby sa v občianskoprávnom konaní (nie v exekučnom) rozhodovalo o tom, že záložné právo nie je vykonateľné, prípadne, že „tu nie je“. Takéto právne posúdenie je vecou exekučného konania. Preto súd žalobný petit uplatnený žalobcami zamietol a z tohto dôvodu ani neskúmal ako predbežnú otázku

platnosť záložnej zmluvy, či úverovej zmluvy. Právny záujem by bol skôr na priamom určení neplatnosti týchto zmlúv, avšak takýto žalobný petit žalobcovia neuplatnili.

Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcov, že pohľadávka žalovaného zanikla preto, lebo nebola prihlásená do reštrukturalizácie, treba poukázať ustanovenie § 155 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (účinného do 31.12.2011). Z dikcie tohto paragrafu vyplýva, že zverejnením uznesenia o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku zaniká právo veriteľov, ktorí riadne a včas podľa tohto zákona neprihlasujú pohľadávky, vymáhať tieto pohľadávky voči dlžníkovi, ako aj riadne a včas neprihlásené zabezpečovacie práva, vzťahujúce sa na majetok dlžníka; to platí rovnako aj pre podmienené pohľadávky, ktoré mali byť uplatnené prihláškou. Z citovaného zákonného ustanovenia je teda zrejmé, že potvrdenie plánu súdom spôsobuje zánik vymáhateľnosti tých pohľadávok, ktoré veritelia neprihlásili riadne a včas, a to aj vo vzťahu k podmieneným pohľadávkam. V konkrétnom prípade by to znamenalo iba zánik pohľadávky žalovaného voči žalobcovi 4/, pretože sa reštrukturalizácia týkala jeho. Keďže v „pláne“ nie je vyslovene stanovené inak, veriteľ si môže vymáhať pôvodnú pohľadávku, teda v pôvodnej výške, voči spoludlžníkom a voči ručiteľom. Veriteľ si teda môže vymáhať pohľadávku aj z majetku tretích osôb, ktorým tretie osoby zabezpečili toto právo. Veriteľ bude môcť tak postupovať vtedy, ak pohľadávku voči dlžníkovi zabezpečil záložným právom na základe záložnej zmluvy, ktorú uzavrel veriteľ s treťou osobou, alebo zabezpečovacím prevodom pohľadávky. Začatie reštrukturalizácie teda dávalo žalovanému právo a nie povinnosť uplatniť svoje pohľadávky voči žalobcovi 4/, teda samozrejme so sankciou ich zániku, ak sa tak nestane. Potvrdenie plánu v reštrukturalizácii ale nebráni žalovanému domáhať sa uspokojenia tejto pohľadávky voči žalobcom 1/, 2/, keďže v „pláne“ nebolo dohodnuté niečo iné. Nedošlo napr. novými zmluvami k zmene vzájomných práv a povinností účastníkov, k zmene obsahu ich záväzku dohodou (kumulatívnou nováciou).

Zo spisu, ktorý sa týka reštrukturalizácie (sp.zn. XXR/XX/XXXX), nevyplýva žiadna novácia záväzku, ktorá by jediná v takomto prípade prichádzala do úvahy ako možnosť riešenia pohľadávky žalovaného v reštrukturalizácii voči žalobcom 1/ - 3/. Tvrdenia žalobcov, že došlo k riešeniu danej problematiky v reštrukturalizačnom pláne, sa teda nepreukázali a javili sa preto len ako účelové.

Ani tento právny záver však nemení nič na skutočnosti, že žalobcami uplatnený žalobný petit má taký určovací charakter, na ktorom nemôže byť právny záujem. I touto právnou situáciou sa bude totiž možné vypořadať v exekučnom konaní, ak o exekúciu žalovaný požiada.

Pokiaľ ide o návrh na doplnenie dokazovania oboznámením obchodných podmienok k úverovej zmluve a znaleckým dokazovaním na hodnotu nehnuteľnosti, tento súd zamietol. Mal za to, že oboznámenie obchodných podmienok, ktoré mali byť súčasťou úverovej zmluvy, nemôže súvisieť s predmetom konania tak, ako ho vymedzili žalobcovia a ako požadovali určovacím petitom. Ani znalecké dokazovanie na hodnotu založenej nehnuteľnosti nemôže v danej veci priniesť zmenu právneho či skutkového dokazovania, ak dôvodom zamietnutia žaloby bol nedostatočný právny záujem na určení tak, ako to žalobcovia požadovali. Z toho dôvodu súd ani neriešil ako predbežnú otázku platnosť úverovej, či záložnej zmluvy z dôvodov, na ktoré žalobcovia poukazovali. Týmito skutočnosťami by sa mohol súd zaoberať, ak by predmetom určenia bola žaloba na plnenie (kde by sa ako predbežná otázka mohli preskúmať námietky žalobcov), alebo by bol podaný návrh na vykonanie exekúcie, kde by sa musel preskúmať exekučný právny titul.

Súčasťou rozsudku je aj výrok o trovách konania.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Žalovaný bol v konaní plne úspešný a patrila by mu v zmysle citovaného ustanovenia aj plná náhrada trov konania, avšak tie si neuplatnil a preukázateľne mu ani žiadne nevznikli, preto mu ich súd nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne do 15 dní od jeho doručenia.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, podpis, dátum) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie je potrebné podať v počte 3 rovnopisov, ak potrebný počet rovnopisov účastník nepredloží, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3, § 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že

- sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- rozhodoval vylúčený sudca,
- súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (dôkazy sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, dôkazmi má byť preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4, účastník konania bez svojej viny nemohol dôkazy označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2, § 205a ods. 1, § 221 ods. 1 O. s. p.).